

Mattilsynet
Postboks 383
2381 Brumunddal

Trondheim, 26.08.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/7955

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Vedtak i klagesak om motorferdsel i Hardangervidda nasjonalpark

Vi viser til klager på tilsynsutvalgene for Hardangervidda sine vedtak om motorisert ferdsel i Hardangervidda nasjonalpark. Det er søkt om landing og lavtflyging med helikopter i nasjonalparken for gjennomføring av tiltak på salteplasser for sau med formål å redusere faren for spredning av smitte fra villrein som er smittet med skrantesjuka (CWD).

Klagesak fra Tilsynsutvalget i Vestland ble oversendt 30.06.2021. Klagesak fra Tilsynsutvalget i Telemark ble oversendt 02.07.2021. Klagesak fra Viken tilsynsutvalg ble oversendt 09.07.2021. Miljødirektoratet har behandlet klagesakene samlet.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer vedtakene fra Tilsynsutvalget i Vestland, Tilsynsutvalget i Telemark og Tilsynsutvalget i Viken.

Mattilsyns gis tillatelse til lavtflyging og nødvendig antall landinger med helikopter innenfor Hardangervidda nasjonalpark for detaljkartlegging av salteplasser brukt i perioden 2015-2020, innflyging av materiell og personell for oppsetting av grindanlegg, tilsyn med beitebrukernes bruk av salt i beiteperioden 2021, og oppfølging av uforutsette hendelser eller bekymringsmeldinger.

Miljødirektoratet endrer ikke vilkåret fra Tilsynsutvalget i Viken om at parkeringsplassen ved Trondbu skal være utgangspunkt for flygningen. Tilsynsutvalgenes vilkår om utgangspunkt for transporten, og vilkår om hensyn til villrein i området opprettholdes.

Tillatelsen gis for perioden 15.06.2021 – 01.11.2021.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48, jf. forvaltningsloven § 35.

Kort om bakgrunnen for saken

Mattilsynet har søkt om landing og lavtflyging med helikopter i Hardangervidda nasjonalpark for gjennomføring av tiltak på salteplasser for sau. Søknaden er behandlet av de ulike tilsynsutvalgene for Hardangervidda nasjonalpark innenfor deres forvaltningsområder.

Tilsynsutvalget i Vestland ga i vedtak 28/21 Mattilsynet tillatelse til nødvendig antall landinger og lavtflyging for inntransport av utstyr og personer for inngjerding av saltplasser og to landinger for inn- og uttransport av personell som skal kontrollere nye saltplasser. Tillatelsen gis i Vestland fylke sin del av nasjonalparken, for perioden 15.06.2021 – 01.08.2021. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 4 pkt. 4.6.3.4 bokstav a i verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48.

Tilsynsutvalget i Telemark ga i vedtak 12/21 Mattilsynet tillatelse til lavtflyging og landing ved salteplasser ved Dyredokk og Øvre Poddevatn i Vinje kommune. Det ble gitt tillatelse til flygning til sammen inntil 3 timer for kartlegging, innflygning av materiell og arbeidsfolk for oppsetting av grindanlegg, oppfølging av uforutsette hendelser ved behov, og en landing ved en av salteplassene for tilsyn. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og gjelder i perioden 15.06.2021 – 01.08.2021.

Viken tilsynsutvalg ga i vedtak 10/21 Mattilsynet tillatelse til lavtflyging og landing med helikopter i Viken fylke sin del av nasjonalparken. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 4 pkt. 4.6.3.4 bokstav a i verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48, for perioden 15.06.2021 – 01.08.2021.

I alle vedtakene er det stilt vilkår om aktuelt sted som utgangspunkt for transporten, og vilkår om hensyn til villrein i området.

Mattilsynet har påklaget vedtakene fra tilsynsutvalgene. Klagene gjelder hjemmel for vedtakene, tidsrommet for vedtakene, bruk av helikopter ved tilsyn med bruken av salt i nasjonalparken og flygning ved uforutsette hendelser. Klagen på vedtaket fra Viken tilsynsutvalg gjelder i tillegg hvem vedtaket er rettet mot, og vilkåret om at all flygning skal skje fra parkeringsplass ved Trondsbu.

Begrunnelse for klagen

Mattilsynet viser i sin klage til alvorligheten av CWD, og viktigheten av tiltakene som skal gjennomføres i nasjonalparken. Det er av internasjonal interesse at skrantesjuka ikke spres fra Norge til andre land, og av nasjonal interesse at skrantesjuka ikke spres videre i hjortedyrpopulasjonen. Tilsynsutvalgene har gitt tillatelse til bruk av helikopter for kartlegging av salteplasser og utsetting av grunder for å avgrense tidligere brukte salteplasser. Tilsynsutvalgene har tolket virksomheten som "landbruksverksemd" og gitt tillatelse til deler av den aktiviteten søknaden omfattet på bakgrunn av denne tolkningen. Mattilsynet vurderer at tilsynsutvalgene ikke har forstått viktigheten av tilsyn med de nye salteinnetningene, slik at disse salteinnetningene skaper nye samlingsområder for reinsdyr, som igjen blir et problem. Det vises til anbefalingen "Mål, strategi og tiltak for håndtering av skrantesjuka i Norge etter positivt funn på Hardangervidda september 2020" fra Mattilsynet og Miljødirektoratet. Anbefalingene bygger på rapporter fra Vitenskapskomiteén for Mat og Miljø (VKM) med sammenstilling av all tilgjengelig og oppdatert vitenskapelig dokumentert kunnskap om CWD.

Mattilsynet som forvaltningsmyndighet for smittebekjempelse hos dyr, vurderer at det er nødvendig å føre tilsyn med salteplassene fra helikopter for å kunne gjennomføre effektive tilsyn med bruken av salt på Hardangervidda. Slike tilsyn er helt nødvendige for å sikre at bruken av salt til beitedyr ikke vil medføre uakseptabel høy risiko for spredning av CWD-smitte. I vedtakene fra tilsynsutvalgene er helikopterbruk for å føre tilsyn med salteplasser ikke omfattet av tillatelsen. For at det skal være anledning til å føre tilsyn med salteinnetningene hele beitesesongen og gjennomføre tilsyn med at de er stengt etter beitesesongen, er det nødvendig å bruke helikopter også etter avsluttet beitesesong.

Mattilsynet viser til verneforskriften for Hardangervidda § 4 punkt 4.6.1 som sier at "*Motorferdsle til lands og på vatn, landing med luftfarty og flyging under 300 meter er forbode unnateke i samband med militær operativ verksemd, politi-, rednings-, brannvern-, skjøtsels-, oppsyns- og forvaltningsoppgåver*". Bekjempelse av CWD er en statlig forvaltningsoppgave, og Mattilsynet mener motorferdselsforbudet ikke gjelder for Mattilsynet i dette tilfellet.

Når det gjelder hjemmel for vedtakene viser Mattilsynet til verneforskriften § 5 som åpner for å gi tillatelse til tiltak av vesentlige samfunnsmessige hensyn. Mattilsynet er ikke enig i vurderingen av at bekjempelsestiltakene mot CWD er "landbruksverksemd" som angitt i § 4 punkt 4.6.3.4 a.

Det er søkt om flyging i tidsrommet 10.06.2021 – 01.11.2021. Dersom det skal kunne gjennomføres helt nødvendig tilsyn med bruken av salt i nasjonalparken er Mattilsynet avhengig av å ha mulighet for flyvning til 01.11. Det er også behov for tilsyn med nedstengning av salteinnetningene etter at beiteperioden er avsluttet. Det er også behov for tillatelse til flyging ved uforutsette hendelser. Det skal monteres 45 grindanlegg, og det kan ikke utelukke uforutsette hendelser som medfører fare for smittespredning eller lidelser for dyr.

Mattilsynet redegjør i klagen for gjennomføringen av Mattilsynets tilsyn i CWD-sonene, behovet for å lande med helikopter, og utfordringer med tilsyn til fots. Videre vises til krav Mattilsynet må følge ved saksbehandling og saksbehandlingstid.

Vedtaket fra tilsynsutvalget i Viken er i tillegg knyttet til vilkåret om at all flygning skal skje fra parkeringsplassen ved Trondbu. Det er søkt om å bruke Byen ved Tinnhølen som utgangspunkt for flygning til salteplassene som ligger i Vikens del av nasjonalparken. Dette er innvilget av både Statsforvalteren og Tilsynsutvalget for Vestland for henholdsvis nødvendig mellomlagring og flygning. Bruken av Byen som utflygningssted vil medføre kortes mulig flytid i nasjonalparken, noe som bør tillegges vekt. Det er også gitt grunneiertillatelse for denne bruken. Mattilsynet mener det er mest hensiktsmessig at flygning kan skje fra Byen ved Tinnhølen, og ber om at dette vilkåret endres.

Oppsummert viser Mattilsynet til at tiltak på salteplasser og nytt regelverk for bruk av salt i Hardangerviddasonen er viktige deler av tiltakspakken for å begrense risikoen for spredning av CWD-smitte på og ut fra Hardangervidda. Det er svært viktig at regelverket for bruk av salt følges. Erfaringene fra Nordfjella viser at effektivt tilsyn med bruken av salt er helt nødvendig for å sikre at hele beitenæringen følger regelverket. Effektivt tilsyn forutsetter bruk av helikopter både for transport av inspektører, nødvendig utstyr og oppfølging av avvik. Det er også helt nødvendig å ha mulighet for rask respons ved uforutsette hendelser med grindanlegg og meldinger om alvorlige regelverksbrudd. Behovet for bruk av helikopter er beskrevet i de enkelte søknadene.

Tilsynsutvalgenes vurderinger

Tilsynsutvalget for Telemark har i sin vurdering av klagen vist til at verneforskriften § 5 er erstattet av naturmangfoldloven § 48 som hjemmel for vedtaket. Når det i klagen vises til at tillatelsen ikke omfatter uforutsette hendelser er dette feil, men slik vedtaket er formulert må det forstås sånn at dette bare gjelder frem til 01.08.2021. Tilsynsutvalget justerer tidligere vedtak slik at det flyges 0,5 flytimer og landes til oppfølging av uforutsette hendelser ved behov i perioden 15.06.2021 – 01.11.2021. Når det gjelder tillatelse til bruk av helikopter for inspeksjon med bruken av salt til beitedyr, er det tilsynsutvalget sin vurdering at en slik bruk av helikopter også er til ulempe for verneverdiene. Det er innarbeidet forvaltningspraksis for nasjonalparken at landing med helikopter blir konsentrert til faste plasser i landskapet. Dette er basert på en vurdering av at lavtflyging og landing spredt ut over i terrenget øker belastningen på dyrelivet. Inspeksjonen er planlagt som lavtflyging og landing mange steder, og tilsynsutvalget frykter dette vil medvirke til å samle reinstammen innenfor mindre deler av leveområdene, slik som i Vinje kommune sør for Kvenna. Også VKM har i sitt arbeid vist til at det kan bli aktuelt å redusere menneskelig ferdsel for å sikre bruk av større deler av leveområdene. Tilsynsutvalget mener at ved bruk av mer manuell innsats ved inspeksjon av salteplasser, kan en oppnå mindre press på verneverdiene. Tilsynsutvalget endrer sitt vedtak slik at det tillates landing ved salteplassene i forbindelse med tilsyn av bruken av salteplasser. Det gis tillatelse til landing av saltplass for transport av mannskap som skal gå videre for å inspisere bruken av salt. Alle deler av tillatelsen gjelder perioden 15.06.2021- 01.11.2021.

Tilsynsutvalget for Vestland har i sin vurdering opprettholdt hjemmel for vedtaket. Tidsrommet for motorferdselen utvides til og med 09.08.2021, som er dagen før jaktstart på villrein. Tilsynsutvalget vurderer bruk av helikopter ved tilsyn med bruken av salt til å være unødvendig bruk av motorferdsel. Det er gitt tillatelse til to landinger for inn- og uttransport av personell som skal kontrollere nye salteplasser, men ikke transport mellom salteplassene. Tilsynsutvalget mener det er hensiktsmessig å fly inn i området for så å gå rundt på kontrollen. Det kan også, om nødvendig gis tillatelse til å bruke helikopter ut igjen etter endt kontroll. Denne kontrollen bør også være avsluttet innen 01.08.2021. Tilsynsutvalget mener grindanleggene kan dokumenteres ved montering, og viser til at utover i beitesesongen er saueeierne pliktige til å føre tilsyn med beitedyrene og flytte salteautomatene minst 1-2 ganger i beitesesongen. Tilsynsutvalget endrer vedtaket slik at Mattilsynet gis tillatelse til å lande med helikopter ved uforutsette hendelser i tilknytning til grindanlegg eller mottatt melding om alvorlig brudd på regelverket for bruk av salt. Denne tillatelsen er ikke tidsbegrenset.

Tilsynsutvalget for Viken har i sin vurdering av klagen opprettholdt hjemmel for vedtaket. Det vises til at formålet med motorferdselen er inngjerding av saltplasser for beitedyr, og den omsøkte motorferdselen ville ikke være nødvendig om det ikke var for landbruksvirksomheten. I tillegg henvises til naturmangfoldloven § 48, da Mattilsynet som søker ikke selv driver med landbruksvirksomhet, men offentlig tilsyn. Når det gjelder tidsrom for transporten tas klagen delvis til følge. Tidsrom for transporten innenfor Viken sin del av nasjonalparken skal avgrenses til kortest mulig tidsrom fra og med 15.06.2021 til og med 09.08.2021. Tilsynsutvalget opprettholder sitt vedtak om å ikke gi tillatelse til inn- og uttransport av personell som skal kontrollere salteplasser. Det anmodes om å samordne tilsyn med beitelag, fjelloppsyn eller SNO. Viken tilsynsutvalg gir Mattilsynet dispensasjon til å lande med helikopter for reparasjoner eller uforutsette hendelser. Denne dispensasjonen blir ikke tidsavgrenset. Når det gjelder

utgangspunkt for flyging fra parkeringsplass ved Trondbu, opprettholder tilsynsutvalget dette vilkåret. Byen ved Tinnhølen ligger 4 km inn i nasjonalparken. Selv om dette vil medføre kortest mulig flytid i nasjonalparken, vil flyging fra og mellomlagring her kreve motorferdsel også frem til utgangspunktet. Tilsynsutvalget mener det vil være meget uheldig å etablere en flybase inne i nasjonalparken. Transport fra Trondbu vil også være det som er mest skånsomt for registrerte hekkende rovfugler innenfor Viken sin del av nasjonalparken.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen. Klagen fra Mattilsynet på vedtakene fra de ulike tilsynsutvalgene er likelydende, og Miljødirektoratet har derfor behandlet de tre klagesakene samlet.

Rettslig grunnlag

Vernebestemmelsene for nasjonalparken følger av forskrift 10. april 1981 nr. 4830 om vern av Hardangervidda nasjonalpark. Formålet med nasjonalparken er "*å verne ein del av eit særleg verdfullt høg fjellsområde på ein slik måte at landskapet med planter, dyreliv, natur- og kulturminne og kulturmiljøet elles vert bevart, samstundes som området skal kunne nyttast for landbruk, naturvenleg friluftsliv og naturoppleving, jakt og fiske og undervisning og forskning*", jf. verneforskriften § 2.

Det følger av verneforskriften § 4 punkt 4.6 at det er en målsetting å holde motorferdselen i nasjonalparken på et lavest mulig nivå. Motorfremkomstmiddel kan derfor bare brukes når transporten er nødvendig. Ved avgjørelsen av om noe er nødvendig må ulempene med motorferdselen holdes opp mot de enkelte transportbehovene.

Det følger av punkt 4.6.1 at motorferdsel til lands og på vann, landing med luftfartøy og flyging under 300 meter er forbudt unntatt i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern-, skjøtsels-, oppsyns- og forvaltningsoppgaver. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel til bestemte formål. Det følger av punkt 4.6.3.4 at det kan gis tillatelse til bruk av fly, helikopter og båt med motor for transport av varer og utstyr til beitebruk og transport i forbindelse med syke eller skadde dyr.

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Tilsynsutvalgenes saksbehandling

Etter klage fra Mattilsynet på tilsynsutvalgenes vedtak, har alle tre tilsynsutvalgene gjort endringer i opprinnelig tillatelse, ved at det er åpnet for landing med helikopter for reparasjoner og/eller uforutsette hendelser i hele den omsøkte perioden. Dette medfører etter Miljødirektoratets vurdering et nytt vedtak i saken, som utløser ny klagefrist. Tilsynsutvalgene har ikke sendt nytt vedtak til Mattilsynet for vurdering av eventuell klage, men har oversendt sakene til Miljødirektoratet for behandling.

Miljødirektoratet som klageinstans har uansett myndighet til å omgjøre underinstansens vedtak etter forvaltningsloven § 35.

Miljødirektoratets vurdering av klagen

Mattilsynet har i sin søknad vist til at hjortedyrsykdommen skrantesjuka (CWD) ble påvist i en villreinbuk på Hardangervidda i september 2020. Sykdommen er en svært alvorlig sykdom hos hjortevilt. Sykdommen utvikler seg svært langsomt i en bestand i startfasen, hovedsakelig ved smitte mellom dyr. I Norge fryktes spredning til hjort og elg, og dersom det ikke lykkes å begrense smittespredningen på Hardangervidda er også tamreinpopulasjonen svært utsatt for smitte.

Etter påvisning av CWD hos rein på Hardangervidda blir det gjennomført tiltak for å begrense smitte. Tiltakene gjennomføres med hjemmel i matloven. Vitenskapskomiteen for Mat og Miljø (VKM) har vurdert risikofaktorer for spredning inne i og ut fra Hardangervidda villreinområde. En av risikofaktorene som vektlegges tungt er salteplasser. Disse er samlingsplasser der hjortevilt samles på søk etter salt, og områder hvor smitte kan spres. Effektive tiltak på salteplasser for husdyr er derfor viktige i områder med påvist CWD-smitte. Registrerte salteplasser er kartlagt, og det skal settes opp grindanlegg på de salteplassene som har vært i bruk i hele eller deler av perioden 2015-2020. Dette krever inntransport av grunder og annet materiell, verktøy og personell for oppsetting av anleggene. Intakte grindanlegg er viktig for å hindre hjorteviltets tilgang til områdene innenfor grindene, og for å hindre skader på ville og tamme dyr. Erfaringene fra Nordfjella viser at skader i første rekke skjer sen høst og vinter. Det planlegges videre tilsyn med beitebrukernes bruk av salt i Hardangervidda-sonen i beiteperioden. Dette planlegges gjennomført ved bruk av helikopter for å kunne føre effektivt tilsyn, og ha en rask oppfølging av eventuelle regelbrudd. Det tas høyde for at det kan være behov for å lande på noen av salteplassene. Det tas også høyde for eventuelle uforutsette hendelser som kan medføre behov for tilsyn med anleggene.

Mattilsynet har i søknadene oppsummert behovet for flyging i de ulike delområdene, og søker unntak fra motorferdselsforbudet for perioden frem til 1. november 2021. Det opplyses i søknadene at flyging i jakttida for villrein kun vil bli gjennomført ved alvorlige hendelser som må følges opp raskt.

Verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark har et generelt motorferdselsforbud i § 4 punkt 4.6.1. Det er gjort noen generelle unntak fra dette forbudet, blant annet for oppsyns- og forvaltningsoppgaver. Dette er generelle unntak som tas inn som standard i alle verneområder, og gjelder oppsyn med vernebestemmelsene og forvaltningsoppgaver som er knyttet til forvaltning av nasjonalparken. Unntak fra motorferdselsforbudet for andre forvaltningsoppgaver, for eksempel aktiviteter og tiltak etter annet lovverk, krever dispensasjon fra forskriftens motorferdselsforbud.

Verneforskriften har en rekke spesifiserte dispensasjonsbestemmelser som åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel for bestemte formål. Tilsynsutvalgene for Viken og Vestland har gitt dispensasjon til flyging med hjemmel i verneforskriften § 4 punkt 4.6.3.4 a. Denne bestemmelsen gjelder landbruksvirksomhet, og gir forvaltningsmyndigheten

hjemmel til å gi tillatelse til bruk av fly, helikopter og båt med motor for transport av varer og utstyr til beitebruk, og transport i forbindelse med syke eller skadde syr.

Bestemmelsene i § 4 punkt 4.6.3.4 er ment for motorferdsel i forbindelse med landbruksvirksomhet. Omsøkt flyging og landing er knyttet til etablering, tilsyn og kontroll med salteplasser og anlegg for beitebruk, men formålet med flygingen er ikke landbruksvirksomhet, men knyttet til å hindre spredning av smitte av CWD.

Miljødirektoratet mener søknaden må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark har en generell dispensasjonsbestemmelse i § 5. Det følger imidlertid av overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77 at den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldloven § 48 også gjelder for eldre vernevedtak, det vil si verneområder opprettet i medhold av naturvernloven og eldre lover.

Naturmangfoldloven § 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Gjennom verneprosessen er det tatt konkret stilling til hvilke vernebestemmelser og hvilket restriksjonsnivå som skal gjelde i nasjonalparken. Det er fastsatt spesifikt forbud mot motorferdsel, og hvilke formål det skal kunne gis tillatelse til motorferdsel for. Det bør derfor være en streng praksis med å gi tillatelse til motorferdsel for andre formål. CWD er imidlertid en svært alvorlig sykdom hos hjortevilt, og å hindre smittespredning må etter Miljødirektoratets vurdering anses som et sikkerhetshensyn etter naturmangfoldloven § 48. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) at "*med alternativet sikkerhetshensyn siktes det bl.a. til sikkerhet for liv og helse, smittsomme sykdommer fra dyr og sikkerhet mot omfattende og direkte skade på eiendom*". Ut fra erfaringer fra Nordfjella, hvor hele villreinstammen ble avlivet for å hindre smittespredning, anser Miljødirektoratet at tiltak for å hindre spredning på Hardangervidda også vil være en vesentlig samfunnsinteresse etter § 48.

Det er en målsetning å holde motorferdselen på Hardangervidda på lavest mulig nivå, dette følger også direkte av verneforskriften. Miljødirektoratet har forståelse for tilsynsutvalgenes vurderinger av mulige påvirkninger på verneverdiene, men mener at tiltak for å hindre smittespredning må prioriteres høyt. Miljødirektoratet tar derfor klagen til følge og gir tillatelse til lavtflyging og nødvendig landing med helikopter som omsøkt, i perioden frem til 01.11.2021.

Tilsynsutvalgene har stilt vilkår av hensyn til villrein, og har også vurdert aktuelt sted som utgangspunkt for transporten. Disse vilkårene opprettholdes. Når det gjelder utgangspunkt for flygning i Viken sin del av nasjonalparken, har Mattilsynet påklaget vilkåret om at transporten skal skje fra parkeringsplass ved Trondsbu. Tilsynsutvalget i Viken har etter en vurdering av klagen opprettholdt dette vilkåret. Ønsket utgangspunkt Byen ved Tinnhølen ligger 4 km inn i nasjonalparken, og tilsynsutvalget har lagt vekt på at flyging fra og mellomagring der vil kreve motorferdsel i nasjonalparken også frem til utgangspunktet. Tilsynsutvalget mener det vil være meget uheldig å etablere en flybase inne i nasjonalparken, og at transport fra Trondsbu også vil

være det som er mest skånsomt for registrerte hekkende rovfugler innenfor Viken sin del av nasjonalparken. Miljødirektoratet finner ikke grunnlag for å overprøve tilsynsutvalgets vurdering, og opprettholder vilkåret fra Tilsynsutvalget i Viken om parkeringsplass ved Trondsbu som utgangspunkt for flygingen.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
Avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Viken tilsynsutvalg Hardangervidda nasjonalpark
Tilsynsutvalget i Vestland Hardangervidda nasjonalpark
Tilsynsutvalget for Hardangervidda Telemark